

INFORMASJONSSKRIV

Nr. 2 – 2014 April

Hei medlemmer og støtte-medlemmer

Då er årsmøtet unnagjort og nytt styre er på plass. Litt om meg som ny leiar. Eg heiter Ole Morten Sør-Reime, er 45 år, gift og har 2 unger på 17 og 15 år. Me driv gard på Sør-Reime i Hå, med melk og gris. I melkeproduksjonen har me samdrift med ein passiv medlem og har 435 500 liter i kvote som fylles av 60 jersey kyr. Grisen er kombinert produksjon med 50 purker. Har tidligere hatt verv som leiar i Nærbø produsentlag og leiar i Nærbø Bondelag.

Så litt om kva eg tenker om Forum Ku. Ser føre meg at det gode arbeidet som har vore gjort, skal vidareførast. Så vil eg gjera det eg kan for at Forum Ku skal verta ein pådriver for best mulig samarbeid mellom alle aktører som arbeider opp mot bonden. Spesielt rådgiver apparatet ser eg treng meir kunnskap og kan dra nytte av meir samarbeid. Håpar og på at medlemmene kjem med innspel på kva Forum Ku skal ta tak i.

Ove Morten Sør-Reime, leder

Beite- og mosjonskrav

Vær opmærksom på at kravet gælder nu i 2014, der er ikke sket en udsættelse som der skete i 2013. De væsentligste punkter er:

For storfe holdt i løsdrift må tilstrekkelig areal være opparbeidet eller omdisponert til beite, luftegård eller utendørs mosjonsareal seinest innen beitesesongen 2014. Ved spesielle forhold er det adgang til

å søke om dispensasjon, jfr forskrift om hold av storfe § 28. Dersom det oppstår tvil om at mosjonsbestemmelsene overholdes, kan Mattilsynet fatte vedtak om å få dokumentert at dyrene mosjoneres, med hjemmel i dyrevelferdsloven § 19. Mosjonsperiodens lengde og tid på året er primært i sommer-halvåret, fra og med april til og med oktober. Total mosjonsperiode må være minst åtte uker. Mosjonstiden per døgn må være så lang at dyra får dekket sitt behov for mosjon og fri bevegelse. Tida mellom tradisjonell morgen- og kveldsmelking, anslagsvis 6-12 t i døgnet, er veiledende.

Føring:

Føring når dyrene er ute skal skje i samsvar med § 21 om føring, inkludert tilgang til drikkevann. Når dyra valgfritt kan bevege seg mellom mosjonsarealet og innearealet, kan føring brukes til å styre dyreflyten, men ikke slik at dyra stenges ute fra en normal tilgang til fôr.

Mosjon på beite:

Da holdes dyra på tradisjonelt beite på dyrka mark eller gjødsla beite.

Innhold:

- 1 Ny leder i Forum Ku
- 1 Beite- og mosjonskrav
- 2 Beite- og mosjonskrav
- 3 Forplan til beite Grovfôr dyrking
- 4 Tur til Irland – Glenside konsept

Styret i Forum Ku:

Leder	Ove Morten Sør-Reime Tlf. 911 81 979
Nest-leder	Jon Tore Refve Tlf. 905 63 856
Styre-medlem	Randi Terese Nese Tlf. 905 12 723
Styre-medlem	Alf Egil Vaula Tlf. 934 40 430
Styre-medlem	Magnus Folkvord Tlf. 909 76 484

	Desired	Sheet 4	Sheet 7	Sheet 3		Sheet 5	Sheet 1
Field I.D.				9+10		40 NEW FIELD	6 og 7
Vekst		Grass	Grass	Grass		No crop given	Grass
Ha/Ac		6	2	5		5	0
TEC		14,36	7,40	11,21		8,78	12,79
pH	6,50	5,50	5,20	5,20		5,40	5,50
COM (humus)	5-10%	6,90	4,40	6,20		6,80	5,70
Bor (B)	0.8-1.5	0,70	0,50	0,70		0,40	0,80
Jern (Fe)	300-700	1810,00	1480,00	1450,00		1570,00	1820,00
Mangan (Mn)	80-120	66,50	55,00	128,00		68,00	107,00
Kobber (Cu)	2.4-5.0	3,60	1,20	2,20		1,40	2,10
Zink (Zn)	6-10	43,20	44,70	37,50		20,40	41,70
Klor (Cl)	20-50	12,00	10,00	12,00		16,00	10,00
Jod (I)	1,00	0,50	0,90	0,60		0,40	0,80
Molybdæn (Mo)	0.7-1.0	0,10	0,20	0,10		0,10	0,60
Kobolt (Co)	1,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
Nitrogen (N)		110,00	94,00	106,00		109,00	104,00
Kalsium % (Ca)	68,00	69,83	56,52	58,36		45,39	62,76
Magnesium % (Mg)	12,00	9,13	9,51	12,29		11,43	14,16
Kalium % (K)	4,00	1,79	3,79	2,83		3,38	3,49
Natrium % (Na)	1,00	2,01	3,29	2,87		3,36	2,31
Øvrige %	7,00	5,24	5,89	5,64		6,43	5,28
Hydrogen % (H)	8,00	12,00	21,00	18,00		30,00	12,00
DEFICIT/SURPLUS							
Kalsium kg/ha	Ca	66	-314	-494		-850	-323
Magnesium kg/ha	MgO	-80	-89	15		-37	88
Kalium kg/ha	K2O	-153	-51	-39		-37	55
Svol ppm	S	0	0	0		0	0
Fosfat kg/ha	P2O5	465	522	895		300	861

Tabell som viser utvalg av analyseresultater Jæren høsten 2013

Mosjon på anna utendørs område:

Et slikt område må være egnet til mosjon og for øvrig tilfredsstillende de andre relevante kravene i holdforskriften for slikt hold. Aktuelle område kan f. eks. være utmark uten/marginalt beite eller annet areal.

Mosjon i luftegård hvis beite ikke er mulig:

Med luftegård menes et særskilt mosjonsareal laget spesielt for å dekke dyras behov for mosjon i utemiljø. Luftegården må være egnet med hensyn til både størrelse, underlag og utforming for øvrig, herunder for håndtering av gjødsel og urin. Den kan være anlagt i direkte tilknytning til driftsbygningen eller i nærheten.

Spesielt om utforming og bruk av luftegård:

- 1. Utformet slik at dyra holder seg reine. Dyra må ikke stå på gjørmete underlag, i overvann eller i avføring og urin.*
- 2. Arealer som er utsatt for stor tråkkbelastning må ha tråkkfast underlag.*
- 3. Føringsplass i luftegård må ha fast dekke og mulighet for gjødseloppsamling.*
- 4. Dersom føringsplassen ikke er overbygget må man på annen måte sikre at føret ikke forringes som følge av vær, forurensing etc. Behov for tiltak (mht beskyttelse av føret) vil variere, ut fra hvilken tid på året luftegården benyttes, føringsrutiner osv.*
- 5. Arealbehovet i luftegårder vil avhenge bl.a. av dyregruppens sammensetning og av driftsopplegget for øvrig. Luftegården bør uansett ikke være mindre enn 20 m². Arealbehovet når dyra holdes ute i luftegården uten samtidig tilgang til inneareal: Dyr under 12 mnd bør ha minst 6 m² pr dyr. Dyr over 12 mnd bør ha minst 8 m² pr dyr.*

Når dyra samtidig har tilgang til både luftegård og inneareal:

*Dyr under 12 mnd bør ha minst 3,5 m² pr dyr
Dyr over 12 mnd bør ha minst 4,5 m² pr dyr.*

- 6. Luftegården må være utformet slik at "mobbing" av ranglave dyr unngås. Dette innebærer bl.a. at passasjer og dører må være brede nok og blindgater må unngås. Alle individer må kunne komme seg unna andre dyr og ha lik tilgang til vann og fôr.*
- 7. Såkalt mosjongang (luftegang) kan anlegges langs ytterveggen på deler av fjøset og er en slags «kompaktvariant» av*

luftegård. Areal til mosjongang kan være litt mindre enn angitte areal til luftegård under forutsetning av at det er gjennomgående trafikk med åpning til fjøset i begge ender (med samtidig tilgang til luftegangen og innearealet). Mosjongangen må være uten blindganger og tilstrekkelig bred for god dyreflyt og god gjødselhåndtering.

Dispensasjon

Der er mulighet for at opnå dispensasjon for motionskravet, her er eksempler på hva der kan give dispensasjon:

Særlig om dispensasjon fra krav om mosjon § 10:

Generelt legger vi til grunn at terskelen for dispensasjoner må være høyere og mer begrenset ved nybygging og plassering av nye fjøs der man har muligheter til å planlegge bygging og driftsopplegg tilpasset hovedregelen om beite, enn for innvilgelse av dispensasjoner for eksisterende fjøs der mulighetene for tilpasning kan være mer begrenset.

En evt. dispensasjonssøknad må vurderes konkret i det enkelte tilfelle. Vi vurderer det ikke som hensiktsmessig å ta inn en momentliste med relevans og vekt av ulike forhold som kan gi grunnlag for dispensasjon i denne veilederen. En slik liste kan fort bli vurdert som uttømmende med hensyn til forhold som kan tale for at dispensasjon bør gis, og vil ikke gi det rom for konkret skjønnsutøvelse som er nødvendig.

Følgende relevante momenter kan etter en konkret vurdering tale for at dispensasjon bør innvilges:

- dersom mosjonskravet umuliggjør eksisterende besetningers mulighet til å opprettholde driften på en akseptabel måte*
- dersom det er begrenset hva en luftegård vil tilføre holdt opp imot ressursene som kreves for å etablere luftegårds løsninger*
- dersom fjøset er bygd før regelverkskravet om mosjon for løsdriftsfjøs ble innført i 2004*
- dersom dyra får særskilt tilgang til utemiljø ved andre løsninger enn luftegård/annet utendørsområde (for eksempel løsdriftsfjøs med gardinløsninger, der dyrene i stor grad kommer i nærkontakt med utemiljø)*
- dispensasjon bare for visse dyrekategorier, hvor øvrige dyr (ungdyr, sindyr) får mulighet til utendørs mosjon*

- *økning av innendørs areal for dyr som omfattes av dispensasjonen, ved å redusere dyretallet i fjøset i en periode som tilsvarer varigheten av mosjonskravet.*

Momentene er ikke uttømmende.

Slagtekalve Rådgivning kan være behjælpelig med rådgivning om udformning og placering af luftgård eller vurdere om der er baggrund for at ansøge om dispensasjon hos Mattilsynet.

http://www.mattilsynet.no/om_mattilsynet/gjeldende_regelverk/veiledere/veileder_til_forskrift_om_hold_av_storfe.1853/BINARY/Veiledere%20til%20forskrift%20om%20hold%20av%20storfe

Tag kontakt til Niels Dybdahl tlf: +45 30 41 22 78 eller e-post: nd@slagtekalve.dk

Forplan til Beite

Når melkekyerne er på beite, er det vigtigt at der fodres efter hvor meget gress der optages, derfor er det vigtigt, for at opretholde melkeproduktionen, at der udarbejdes en forplan, med rette kraftfor type, afstemt efter mængden af gress og silofor.

Niels Dybdahl, Slagtekalverådgivning

Grovfoder dyrkning

Der er taget en del udvidet (Glenside) jordprøver i høsten 2013. Ude fra dem vil jeg skrive lidt om hvad vi har fundet i disse prøver.

Med Glenside prøve får man en god oversigt over hvad der findes af næringsstoffer i jorden, og hvad der optimalt at have. Ved at kende indhold av næringsstoffer og sporelementer, kan man tage den rigtige beslutning, om hvad der skal tilføres for at opnå den ønskede balance av næringsstoffer i jorden.

Hvordan ser den ideelle jord ud?

Fordeling av næringsstoffer i den "ideelle" jord

1. 65 % Calcium
2. 12 % Magnesium
3. 4 % Kalium
4. 1 % Natrium
5. 8 % Hydrogen
6. 7 % Rest

Se tabell med analyseresultat fra Jæren høsten 2013 på www.forumku.no

For hver enkelt skifte ser man resultaterne, den kolonne med desired viser den tal man ønsker at finde i jorden.

Jern:

Jern indholdet er højt på de fleste marker i Norge. Højt indhold af jern er næsten altid tegn på an-aerob miljø i rodzonen forårsaget af jordpakning. En sål eller lag i jorden skaber både en fysisk barriere for rod udvikling og udelukker den (oxygen) som mikrober har brug for, for at kunne leve.

Ved at tilføre oxygen i jorden, stimulere man rodudvikling og det sørger for en bedre optagelse av næringsstoffer. Man kan tilføre oxygen med en græsmarks-beluffer eller grubber.

Bor:

Bor indholdet er lavt. Ved lavt bor tal er udnyttelse av fosfat ikke optimalt. Bor og Fosfat er vigtig for planternes energiforsyning.

Fullgjødsel indholder Bor i små mængder.

Calcium/Magnesium forhold:

Forhold mellem Calcium og Magnesium fortæller meget om hvordan jorden opfører sig. Jord med en høj Calcium indhold vil være meget åben hvorimod en høj Magnesium indhold giver en meget tung og klistret jord.

Ved at vælge den rigtige type kalk kan man styre Calcium/Magnesium forholdet i jorden.

Kalium:

Der er i de seneste år lavet forsøg med tildeling af Kali og hvilken betydning det har for avlingen. Disse forsøg viser at der er god økonomi i at tildele planterne Kali i henhold til normerne.

Kali sørger for transport av sukker i planterne. Ved Kali mangel er vækstforhold ikke optimal og kan koste udbytte.

For meget Kali kan give problemer for dyrsundhed.

Fosfor:

Et vigtigt stof for både dyr og planter. Men, overskud av fosfor kan være meget skadeligt for jord biologien og tilgængeligheden av sporstoffer. Spor elementer er essentielle, men kun i meget små mængder. Forholdene imellem dem er komplekse og ubalancer skaber problemer med tilgængeligheden av andre. Det er vigtigt at se på indholdet av sporstoffer i forhold til resten af de analyserede stoffer.

Ved at tage jordprøve få man indblik i hvordan indhold og forhold av næringsstoffer i jorden er. Ved at kende den har man mulighed for at manage sin jord for at opnå en god og sund grovfoderproduktion.

Douwe Veltman, Slagtekalverådgivning

Studietur til Irland

Tirsdag d. 24 Juni til Torsdag d. 26 Juni

24/6 Avgang Sola kl 6.00

Ankomst Dublin kl. 10.15

Programmet vil bestå af besøk hos gårdsbrukere der praktiserer avling etter Glenside konseptet.

Michael Quigley i Nenagh med 300 malkekøer

Sam Hughes i Rathmoylin med planteavl

Philip Draper i Nenagh øko bedrift med grønnsager korn og gress

Peter Keogh og sønner, potetavl og chips fabrik

David Corrigan i Rathvilly bedrift med 200 malkekøer.

Socialt samvær med besøk på whisky destilleri.

26/6 Avgang Dublin kl 19.00

Ankomst Sola kl 23.45.

Pris ca. 6000 nok.

Ændringer til programmet kan forekomme.

Påmelding innen 01.05. til Forum Ku på mail: mabel.anda@grl.no eller tlf: 51 78 69 90

